

22@, una incoherència urbanística

La sèrie de grans canvis experimentats durant els últims anys repercuteix, en alguna proporció, en la qüestió urbana. En primer lloc, cal esmentar la famosa globalització i el seu corol·lari de competitivitat econòmica, referida fins i tot entre ciutats, de manera que s'ha de tenir en compte la seva viabilitat econòmica amb especial incidència de les infraestructures i equipaments i també l'emergència de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC). En segon lloc, l'aparició de la consciència ecològica i del concepte de sostenibilitat que apunten cap a plantejaments globals i suposen una visió territorial, de manera particular en el cas de les àrees metropolitanes.

Aquestes noves perspectives obliguen a reconsiderar el model de ciutat. Hi ha dues maneres molt diferents d'enfocar un gran assentament humà. Un (ciutat pública), d'arrel històrica i mediterrània, és lloc de trobada i d'intercanvi i es dirigeix vers la complexitat i cap a la creació de vida urbana de tal forma que adquireix un important valor afegit, sumat a la simple agregació de residències amb els seus corresponents equipaments, serveis i infraestructures. En canvi, atendre únicament aquesta última funcionalitat estricta, es refereix al segon model (ciutat domèstica), sovint englobat en el qualificatiu de ciutat moderna. Cada model té una sèrie de característiques coherents entre elles que remeten a la seva filosofia o, simplement, als seus objectius.

És així com certes aproximacions al tema urbà des del camp de la ecologia però també de l'economia, assenyalen la conveniència de tendir a la diversitat i a la barreja d'usos amb la qual cosa posen clarament en qüestió el *zoning* preconitzat pel MM, és a dir, per la "modernitat", a la qual hi ha molta addicció.

Una traducció d'aquestes idees ha estat l'excel·lent estudi *Ciutat Digital*, precedent teòric de la nova qualificació urbanística 22 @ aplicada a la zona del Poble Nou. Els autors principals sembla que han estat dos enginyers i un ecòleg urbà (Salvador Rueda), a part de dos advocats. En ell, s'intenta integrar perfectament les TIC al fet urbà, és a dir, barrejant-les amb els habitatges i transcendent la pura planificació d'un barri-gueto dedicat

exclusivament a la implantació d'aquestes tecnologies de futur, tal com s'ha fet en altres indrets del món. La idea no pot ser millor perquè uneix els vessants econòmic, urbà i de sostenibilitat o sigui que la nostra ciutat es podria convertir en pionera d'una interessant actuació en el camp de l'urbanisme. Bé, però la ciutat la construeixen els arquitectes i aquesta teoria ha de cristal·litzar a través de la nostra mediació. D'aquí sorgeix el problema? De vegades, i és el cas, gosaria dir que sí. Els plans encarregats per l'Ajuntament i realitzats per alguns tècnics desvirtuen els punts de partida o sigui el seu esperit. Es pot dir que no hi ha identitat de criteris entre el legislador (estudi teòric) i els redactors del reglament (plans físics) atès que els autors d'aquest últim actuen encara amb ribets d'ortodòxia de ciutat funcional i, en el seu treball, subministren un excés d'imaginació en prioritzar personals composicions o jocs volumètrics bastant gratuïts que creen confusionisme o diversitat física mal entesa i aboquen a un espai públic amorf i, per tant, sense claredat perceptual i que visualitza malament i no fa prou evidents les presències al carrer. Fins i tot en alguns sectors queda mistificat i emmascarat el viari de l'Eixample. No es tracta de fer un exercici mimètic però sí de reinterpretar la trama Cerdà, aconseguint un equilibri entre la monotonia anterior i el desgavell de volums que ara es preconitza. Ja hi ha exemples recents en el mateix Poble Nou que estan en una línia més ponderada no solament a nivell volumètric sinó també pel que fa a la clara i senzilla definició de l'espai públic que facilita els contactes i els intercanvis. Per aclarir millor les idees expressades en l'estudi de referència transcriuré alguns paràgrafs:

- * "el contacte, la regularització, l'intercanvi i la comunicació entre persones, activitats i institucions diferents constitueixen l'essència de la ciutat"
- * "en lloc de disminuir els contactes personals, les noves tecnologies són generadores d'un nombre de contactes cara a cara encara més grans"
- * "el model urbà ha de buscar l'obtenció d'una ciutat sostenible social, econòmica i ambientalment"
- * "el model que s'ajusta millor és el tipus de ciutat mediterrània, compacta i densa, amb continuïtat formal, multifuncional, heterogènia i diversa en tota la seva extensió" i afegeix: "és un model que permet un augment de la complexitat que és la base per obtenir una vida social amb cohesió i una plataforma econòmica competitiva ..."

Resumint, entre el desconeixement d'alguns (polítics), la deformació professional de certs tècnics (arquitectes) i la manca de lucidesa d'ambdós, la incoherència urbanística està servida. ¿És, doncs, en l'aportació dels arquitectes on recau la falta d'unitat de criteri?. Així ho crec i és una veritable llàstima perquè les bases primeres, repeteixo, eren més que excel.lents.

Josep Oliva i Casas, autor del llibre "La confusió de l'urbanisme"

arquijoc@coac.es

Publicat al Butlletí AB del COAC

Nº 81 – Desembre del 2001